

noget mere i Forgrunden, end rigtigt er. Dette at komme de helbredelige, dem, som ere i Sygdommens første Stadium, og som fuldt ud kunne gives tilbage til Sundheden og til det arbejdende Samfund, til Hjælp, har ligesom været den mest sympatetiske Side af Opgaven, og ingen skal være villigere end jeg til at erkende, at denne Opgave ogsaa er blandt de største og vigtigste. Men dog bør denne Side af Sagen ikke ganske overskygge de andre Opgaver. Det tror jeg imidlertid, den har gjort under den almindelige Debat om Sagen og i den offentlige Bevidsthed. I Kommissionen kom vi naturligvis ved den Fremstilling fra de sagkyndige Læger, der sad i denne, snart til Erkendelse af, at Tuberkulosehospitalet i Kampen mod Tuberkulosen ere af mindst samme Betydning som Sanatorierne. Det er givet, og det vil ethvert Medlem ogsaa vide af egen Erfaring, at skal man begrænse Tuberkulosen her i Landet, saa gælder det i lige saa høj Grad at dæmme op for Smittekilden som at helbrede de allerede angrebne. Og der er det jo saaledes, at ingen Smittekilde for denne Sygdom flyder rigeligere end den, der flyder fra den uhelbredelige Tuberkulose i et fattigt Hjem. Hvor f. Eks. en fattig Moder ligger i et lille Hjem, omgivet af en Børneflokk, og hvor hele Familien skal sove i samme Rum, eller hvor hele Familien kun har to Rum, og hvor den stadige Berøring med den syge er uundgaelig, og hvor der tilmed mange Gange ikke kan forudsættes nogen mere indgaaende Forstaaelse af, hvad Sundhedsplejen kræver, hvor der ikke kan vises den fornødne Forsigtighed med Hensyn til Opspyt og Desinfektion, der, tror jeg, at enhver, der er kendt mere eller mindre med Forholdene i fattige Hjem, og navnlig enhver Landlæge og enhver Købstadlæge, der har Praxis iblandt de fattige, vil sige, at herfra er det, Smitten breder sig, fremfor fra noget andet Sted. Opspyttet tiltager i Omfang og Smittefarlighed henimod den Tid, da Sygdommen naar de sidste Stadier, netop naar den uhelbredelige Form for Sygdommen indtræder.

Derfor gentages det atter og atter af de mange, der have med Tuberkulosen at gøre: Lad os endelig skaffe Steder, hvor vi kunne bringe disse uhelbredelige fattige syge hen, hvor de kunne faa den hensigtsmæssigste Behandling, hvor deres Lidelser kunne formindskes, og hvor de ikke smitte. Nu er det en Ting, som vi have haft Øje for i Kommissionen, at disse

Hospitaler ikke som Dantes Helvede bør have Indskriften: Den, som gaar her ind, lade Haabet fare. Men Tuberkulosehospitalet skulle være Steder, hvor man kunde søge hen uden at vide, at det er saadant noget som en Dødsdom at blive sendt der ind. Disse Hospitaler skulle altsaa løse den Opgave, foruden at være Steder, hvor man sendte uhelbredelige tuberkulose syge hen, tillige at være, om jeg saa maa sige, Sigtsteder, hvor man i det hele taget sendte tuberkulose syge hen, og hvor de blev sigtede og sorterede, saaledes at de, der vare i de første Stadier, blev sendte ind paa Sanatorierne, medens de, som vare i de videre fremskredne Stadier, blev holdte tilbage til vedblivende Behandling paa Hospitalerne. Der er ogsaa en Del Tilfælde, som hverken kunne anses for at være egnede til Behandling paa Sanatorierne, og hvor Sygdommen heller ikke er saa vidt fremskreden, at den dødsdømmer sin Mand. Det er den Slags kroniske Tilfælde af Tuberkulose, som vi alle kende Eksempler paa, Folk, som af og til have Anfald og af og til ere bedre, men som ved en hensigtsmæssig Behandling paa Sygehus kunne blive i Stand til for en Tid atter at optage deres Arbejde. Ganske vist komme Tilbagefald, men jeg kender dog Eksempler paa, at Folk 3—4 Gange have været inde paa Hospital for Tuberkulose og ere komne ud igen og i Mellemtiden have kunnet fortjene det nødvendige til deres og deres Families Ophold eller dog have kunnet bidrage dertil. Ogsaa for saadanne Folk mener jeg, at disse Tuberkulosehospitalet skulle være egnede. Nu er det saaledes, at der ogsaa i Regeringsforslaget findes fuld Erkendelse af disse Hospitalers væsentlige Betydning som Led i Kampen. Men i Kommissionen kom vi til det Resultat, at denne Side af Opgaven absolut helst burde optages af Kommunerne, idet de af Kommunerne bedst vilde kunne indrettes i Forbindelse med allerede bestaaende kommunale Sygehuse, og idet den hele Opgave ikke var af den Beskaffenhed, at den i synderlig Grad kunde lokke det private Initiativ, der er fremgaaet af saadanne Foreninger som Nationalforeningen, idet disse kunne have taknemmeligere Opgaver at løse. Derimod kunde man tænke sig, at en saadan Opgave kunde forsøges løst af Folk, der i private Erhvervsøjemed vilde indrette saadanne Sygehuse eller Klinikker. Paa Grund af disse Betragtninger have vi ment, at Kommunerne bedst, billigst og mest hensigtsmæssigt for Samfun-